



PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 2/2022

Aika 11.5.2022 klo 14.30–16.30

Paikka Teams-etäyhteyksin

Osallistujat Antti Kurvinen (pj.)
Tuula Packalen (vpj.)
Erno Järvinen (2. vpj.)
Sauli Brander
Ari Eini (vj.)
Marko Mäki-Hakola
Anu Islander (vj.)
Simo Jaakkola
Matleena Kniivilä
Jussi Kumpula
Karoliina Muukkonen
Sari Sontag
Kai Merivuori
Juha Mäntylä
Rauno Numminen
Janne Partanen
Henrik Nieminen
Reima Sutinen
Eija Vallius
Satu Rantala (siht.)

Asiantuntijavieraat: Johanna Routa, Luke ja Tatu Torniainen, MMM

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Puumarkkinatyöryhmän uusi puheenjohtaja maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen avasi kokouksen. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

2 Ajankohtaiskatsaus, ministeri Kurvinen

Puheenjohtaja esittäytyi ja piti katsauksen ajankohtaisista asioista. Kauas tulevaisuuteen on vaikea nähdä tilanteessa, jossa ennustettavuutta heikensi ensin korona ja nyt Ukrainassa käytävä sota. Sota luo epävarmuutta. Metsäpuolella puuntuonnin katkeaminen Venäjältä on merkittävin muutostekijä. Tarvittava puu on hankittava muualta pitkään, ehkä jopa pysyvästi. Kotimaisen puun saantia pyritään helpottamaan suuntaamalla 40 miljoonaa euroa puuterminaaliverkoston kehittämiseen sekä 10 miljoonaa euroa yksityisteiden korjaamiseen. Venäjältä tuotu energiapuuhalutaan korvata ensisijaisesti kotimaisella hakkeella. Sen saatavuutta tuetaan palauttamalla nuoren metsän hoidon ja pienpuun keruun tukeen vuoden 2015 rahoitusehdot. Tuen määrää nostetaan 20 euroa eli yhteensä 450 euroon hehtaarilta. Lisäksi Suomen metsäkeskus saa 350 000 euroa neuvontakampanjaan, jolla aktivoidaan metsänomistajia pienpuun keruuseen nuoren metsän hoitokohteilta. Ministeri totesi, että mikäli hake ei riitä, turvaututaan turpeeseen. Huoltovarmuuskeskus varmistaa, että turvetta on ensi talvena tarpeeksi varastoissa. Energiateollisuuden ei tulisi kilpailla ainespuusta sitä jalostavan teollisuuden kanssa. Metsien harvennusrästejä tulisi vähentää. Metsäkeskus on välittänyt huolestuttavaa tietoa siitä, että ensiharvennuksissa puusto hakataan usein liian harvaksi. Hoitamattomien metsien ensiharvennuskohteet ovat haastavia työmaita, joilla liian voimakkaaseen harvennukseen voi johtaa aikanaan viivästynyt taimikonhoito ja puuston yliiheys. Liian kovalla kädellä nuoria metsiä ei kuitenkaan tulisi käsitellä.

Urean saatavuuteen liittyy Venäjä-pakotteiden takia epävarmuutta ja juurikäävän torjuntavelvoitetta on siksi lievennetty väliaikaisesti 6.5.2022 alkaen. Kantokäsittelyvelvoite koskee nyt vain havupuuvaltaisia kivennäismaita ja tilanteita, joissa vuorokauden alin lämpötila ylittää hakkuukohteella +7 °C. Määräaikainen asetus on voimassa 30.11.2022 asti. Kantokäsittely tulisi kuitenkin tehdä entiseen tapaan aina, kun se vain mitenkään

on mahdollista. Jos epävarmuus urean saatavuudesta poistuu, voidaan kantokäsittelyvelvoite palauttaa ennalleen jo ennen marraskuun loppua.

Lisäksi ministeri kertoi, että Suomen uusi biotalousstrategia on julkaistu. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma eli MISU on lausunnolla 18.5. asti. Uuden kansallisen metsästrategian valmistelu on tavoitteiden laadinnan vaiheessa ja myös otakantaa-kysely on avoinna 19.5. saakka. Jo 200 kansalaista on kertonut mielipiteensä ja lähettänyt terveisensä strategian valmistelijoille. Metsäneuvosto hyväksyi maaliskuussa vuoteen 2035 ulottuvalle kansalliselle metsästrategialle vision ja päämäärät. Metsästrategia laaditaan tämän vuoden aikana vahvasti vuorovaikutteisessa prosessissa.

Puumarkkinatyöryhmä toi esille ajankohtaisia asioita. Esille nostettiin muun muassa EU-regulaatiosta ja käytävästä kansainvälisestä keskustelusta aiheutuvat paineet metsäenergian hyväksyttävyyteen ja käyttöön. Varautumisen ministerityöryhmän päätöksiä pidettiin tärkeinä ja perusteltuina.

3 Tiedoksi markkinakatsaukset (liitteet 2–5)

Tuotiin tiedoksi puumarkkinatyöryhmälle toimitetut markkina- ja hakkuuainekatsaukset. Metsäteollisuus ry (liite 3) totesi, että puumarkkinoilla alkuvuosi on ollut keskimääräistä hitaampaa. Tulevaisuuden kasvun turvaaminen vaatii vakaata markkinaa, aktiivista metsänhoitoa ja hoitorästien purkamista. Sahateollisuus (liite 5) toivoi, että kokouksissa kuulataisiin myös sellu-, paperi- ja kartonkiteollisuuden markkinoista katsaukset. Sahateollisuudella on takanaan hyvä vuosi. Toisaalta on huolta raaka-aineen riittävydestä sekä tulevasta sääntelystä, jossa suurimmat paineet tulevat kotimaan ulkopuolelta. Metsäkeskus (liite 4) muistutti, ettei se ole puukaupan osapuoli, vaan tuo työryhmälle tietoa puunmyyntiaikeista. Yksityismetsien metsänkäyttöilmoituksissa havutukkien määrässä mitattuna hakkuuainekkeet ovat laskeneet vuoden takaisesta kolmanneksella. Kemeraehtojen muuttuessa odotetaan kuitupuuhakkuiden määrän kasvavan. MTK (liite 2) toi esille puumarkkinoiden kysyntään ja tarjontaan liittyviä näkökulmia. MTK totesi puumarkkinoilla olevan vielä melko rauhallista. Toistettiin vakaan toimintaympäristön tarve.

Ministeri summasi keskustelua todeten, että tärkeää on koko ketjun toimivuus niin metsissä kuin palveluissakin. On kyettävä torjumaan riskejä ja tuomaan oikeaa tietoa ja omia intressejä sekä keskinäisriippuvuuksia esiin. Energia- ja ruokaturvallisuus on otettava uudella tavalla huomioon EU:ssa. Lisäksi todettiin, että vain ja ainoastaan markkinahuipussa ei voida toimia ja tehdä kauppaa. Painotettiin jälleen kerran toimintaympäristön vakauden tärkeyttä.

4 Venäjän hyökkäys Ukrainaan – vaikutukset Suomen metsäsektoriin, Johanna Routa ja Matleena Kniivilä, Luke (liite 6)

Kuultiin esitykset ja keskusteltiin niistä. Keskustelussa todettiin, että kotimaisten hakkuiden määrän tulisi nyt kasvaa, muuten kurjistumista on odotettavissa monella tapaa. On myös oltava valmius keskustella puunkäytön lisäämisen ympäristöllisistä vaikutuksista ja alueellisesta tasapainosta. Tänä vuonna korvaavaa puuta tarvitaan vähemmän kuin aiemmin tuotu 9 miljoonaa kuutiometriä. Todettiin myös, että sahatavaraa on tuotu Venäjältä merkittävästi. Samoin todettiin, että kyse ei ole pelkästään Venäjän puun tuonnin korvaamisesta, vaan laajemminkin fossiilisten korvaamisesta. Turvetta tarvitaan yhä.

Todettiin, että pienpuun korjuun tuki edesauttaa metsäenergian saatavuutta kotimaasta. Poliitiikan ja tukien ei tule kuitenkaan vääristää puumarkkinoita. Todettiin, että nykyinen korjuutuki on suuruusluokkaa 10 euroa per kuutio. Tukea ei pitäisi maksaa kaupallisesti kannattaviin kohteisiin. Tuki ei aina ohjaudu oikeisiin kohteisiin, vaan todelliset haastavat rästikohteet jäävät usein silti hoitamatta. Ehdotettiin, että tulevissa rahoitusehdoissa puuston pituutta pitäisi laskea. Aktivointikampanjoita pidettiin kannatettavina.

5 Ajankohtaista hiilimarkkinoista, Tatu Torniainen, MMM (liite 7)

Kuultiin esitys hiilimarkkinoista ja keskusteltiin aiheesta. Pidettiin aihetta ja kehityspolkujen selvittämistä tärkeänä, mutta muistutettiin kokonaisvaikutuksista, myös Suomen kansantalouden kannalta katsottuna. Samoin oltiin huolissaan siitä, jos uusiutuvaa luonnonvaraa käytetään kompensoimaan uusiutumattoman käyttöä ja samalla estetään lisäarvon kertyminen puulle. Kaivattiin selkeitä pelisääntöjä ja haettiin selkeästi lisäisiä keinoja ja keskusteltiin kaksoislaskutuksesta. Ekologista kompensoitua pidettiin vielä kysymysmerkkinä.

Tatu kommentoi ja summasi keskustelua todeten puurakentamisen roolin olevan kreditoimisen ja lisäisyyden näkökulmista vaikean. Kenttä kehittyy jatkuvasti ja on mahdollisuuksia hyvin laajaankin järjestelmään, mikä ei olisi enää välttämättä ilmastollisesti mielekäästä. Hän myös totesi, että meillä on haasteita omien kansallisten haasteidenkin saavuttamisessa. Kaikkiaan on oltava tosi tarkkana vapaaehtoisten kompensatioiden kanssa.

6 Puumarkkinatyöryhmän toiminta 2019–2022 ja työryhmän jatko, palautekeskustelu, Satu Rantala, MMM (liite 8)

Kuultiin puumarkkinatyöryhmän arvioita puumarkkinatyöryhmän toiminnasta sekä kehittämisehdotuksia. Puumarkkinatyöryhmän kyselyn tuloksia summaavassa esityksessä todettiin, että työryhmä oli sangen tyytyväinen toimintaan ja poikkeuksetta toivottiin, että toiminta jatkuisi seuraavankin toimikauden.

Puheenjohtaja kiitti jäsenistöä kolmen vuoden rupeamasta ja painotti dialogin tärkeyttä. Työskentelyn jatkoon palataan kesän aikana.

7 Muut asiat

Ei muita asioita.

8 Seuraava kokous

Asiaan palataan myöhemmin.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 16.15.

Liitteet

Liite 1 MuistioLUONNOS_Puumarkkinatyöryhmä 1-2022

Liite 2 PuumarkkinakatsausMTK090522

Liite 3 Puumarkkinakatsaus 2022 05 11_Metry

Liite 4 Metsäkeskus Hakkuuaikomus_2021_2022_vkot_1_18

Liite 5 Sahateollisuus Puumarkkinatyöryhmä 110522KM

Liite 6 Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikutukset Suomen metsäsektoriin Matleena Kniivilä ja Johanna Routa Luke_110522

Liite 7 Hiilimarkkinat Puumarkkinatyöryhmä 20220511

Liite 8 Puumarkkinatyöryhmän toiminta 2019-2022